

Vážení přátelé a příznivci hradecké Filharmonie, 2. – 10. listopadu se v Hradci Králové uskuteční již šestý ročník populárního festivalu Hudební fórum. Letošní ročník určitě zaujme Gershwinem, Mozartem, Bachem, nebo i renesančním Josquinem. Každý z koncertů totiž atraktivně propojuje světové soudobé skladatele s některou zajímavou minulou epochou. Nevšední kulturní zážitek jistě přinese prezentace díla držitele Grawemeyerovy ceny 2009 Bretta Deana nebo držitele Pulitzerovy ceny 2005 Steva Stuckyho. Díky živým rozhlasovým on-line přenosům na ČRo3 – stanici Vltava se hudba opět dostane k posluchačům nejen v sále, ale i v celém Česku, až do vašich domovů. Úvodní koncert uvede jako sólista Karel Košárek a závěrečný pak oblíbená Gabriela Demeterová. Dámy a pánové, věřím, že se na některém z koncertů opět setkáme.

Ing. Otakar Divíšek
primátor města

Jsem rád, že se i v letošním roce mohou všichni milovníci vážné hudby těšit na již tradiční festival Hudební fórum Hradec Králové. Letošní šestý ročník této akce potvrzuje její oblíbenost a nadregionální charakter. I letos tak bude posluchače nepochybně čekat nevšední zážitek a setkání s velkými jmény a hvězdami působícími v oblasti vážné hudby. Ambiciózní projekt hradecké filharmonie letos odvážně sází na konfrontaci významných světových soudobých skladatelů s některou z minulých epoch. Zaujme určitě i nevšední dramaturgií a doprovodnými efekty. Slibuje zkrátka svým návštěvníkům něco nového, neotřelého. Slibuje je přivést nejen do světa hudby, ale zaujmout i svou vizuální podobou, a zapůsobit tak na vnímavého diváka všemi možnými prostředky. Královéhradecký kraj pořádání festivalu i v letošním roce podpořil, protože odvážné projekty si pozornost zaslouží. Jsem přesvědčený, že Hudební fórum Hradec Králové si bude získávat čím dále tím více návštěvníků. Věřím, že již nyní se tento festival jasně stává jedním z kulturních milníků hudební sezóny v našem kraji. Přeji mu do budoucna mnoho úspěchů.

Bc. Lubomír Franc
hejtmán Královéhradeckého kraje

Festivaly vnímáme jako pozitivní projev globalizace. Díky nim se setkáváme se světovými interpretačními hvězdami. Stejný význam pro kulturní život má ale i regionální koncertní provoz, podporující kontakt mezi publikem a místními umělci. Festival Hudební fórum propojuje obě kvality. Vynikající úroveň Filharmonie Hradec Králové je konfrontována s hostujícími orchestry a špičkovými sólisty, domácí tělesa hrají světový repertoár, hradecké publikum se propojuje s celonárodním prostřednictvím přenosů na stanici Český rozhlas 3 - Vltava. Ať se i letos vše dobře propojí k radosti posluchačů a milovníků hudebního poznávání.

Mgr. Lukáš Hurník, Ph.D.
prezident festivalu

Rovnítko mezi hudbou soudobou a moderní dnes již zdaleka neplatí. Dnešní soudobá hudba je ve své většině postmoderní. Pojmový pár moderna-postmoderná připomíná dvě větve hudby 19. století, absolutní a programní. Poválečná moderna – shodně s absolutní hudbou – zvěcnila hudební kompozici a odsunula stranou otázku komunikace s posluchačem. Postmoderná se po vzoru programní hudby pokouší přetržený komunikační řetězec znovu navázat. Její zaujetí pro historický materiál pak otevřelo cestu k restauraci estetická jako smyslového vnímání. Hudební fórum Hradec Králové je součástí tohoto návratu k posluchači, k jeho sluchu a citu.

Mgr. Marek Hrubecký
dramaturg festivalu

ÚTERÝ 2. 11. 2010, 20.00 HOD., SÁL FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ

George GERSHWIN

Rapsodie v modrém

Paul SCHOENFIELD

Four Parables (Čtyři podobenství pro klavír a orchestr), (1983)

1. Rambling Till the Butcher Cuts Us Down
2. Senility's Ride
3. Elegy
4. Dog Heaven

přestávka

Steven STUCKY

Druhý koncert pro orchestr (2003, Pulitzerova cena 2005)

1. Overture (with Friends). Allegramente
2. Variations. Andante calmato
3. Finale. Allegro energico

Filharmonie Hradec Králové

Karel Košárek klavír

Jiří Pavlík syntezátor

Jan Kučera dirigent

Koncert se koná pod záštitou Velvyslanectví USA v Praze

Jan Kučera

Karel Košárek

Filharmonie Hradec Králové

Rapsodií v modrém debutoval pětadvacetiletý **GEORGE GER-SHWIN** (1898-1937) jako vážnohudební koncertní umělec. Vhodná příležitost se naskytla v rámci koncertu s hrozivým podtitulem „Experiment v moderní hudbě“. Organizátor koncertu Paul Whiteman chtěl hudebnímu establishmentu názorně ukázat, že nadešel čas povýšení amerického jazzu na úroveň evropské umělé hudby. Název skladby neodkazuje jen k blue notes, charakteristickým, v evropském smyslu nepřesně intonovaným intervalům, které jsou pozůstatkem svérázného intonačního citění černošských lidových zpěváků, ale také ke Gershwinově vztahu k výtvarnému umění, resp. k Whistlerově výstavě s obrazy jako *Nocturno* v černé a zlaté, kterou skladatel tehdy navštívil. Znak nářikavého bluesového stylu – úvodní glissando klarinetu, tj. změnu výšky provedenou tak plynule, že posluchač nevnímá jednotlivé stupně, přes něž se přechází, vnesl do Gershwinyovy partitury Whitemanův klarinetista Ross Gorman. Původní jazzová instrumentace pro orchestr Paula Whitemana byla upravena pro symfonický orchestr až dodatečně.

Čtyři podobnosti **PAULA SCHOENFELDA** (1947), jednoho ze tří finalistů Pulitzerovy ceny 2003 (se Stevem Reichem a vítězným Johnem Adamsem), mísí na podkladu čtyř příhod ze skladatelova života, jejichž pojítkem je existenciální ohrožení, symfonismus Gershwina, lisztovskou virtuozitu, vtíp hudby ke kresleným seriálům a stíny Bernsteinovy Symfonie č. 2 – Věku úzkosti. První část čtyřvětého klavírního koncertu je inspirována zprávou o propuštění stárnoucího ochrnutlého vraha z věznic. Druhá věta je vzpomínkou na vermoutského starce, který v posledním společném rozhovoru se skladatelem okomentoval srovnání někdejší mladické energie s momentální kondicí poznámkou: „život je parodie“. Třetí část (Elegie) se váže ke smrti mladého přítele, který odmítnul lékařské ošetření a zemřel v důsledku fanatického náboženského obřadu. Finále se odehrává v jazzovém klubu psího ráje, který si skladatel vymyslel, aby utěšil dvě malé děti, které za trest přišly o svého domácího mazlíčka.

STEVEN STUCKY (1949) patří od premiéry svého prvního Koncertu pro orchestr (1988, Filadelfský orchestr) mezi vůdčí postavy americké hudby. Vedle působení na Cornellově univerzitě zastával dvě desetiletí místo poradce Losangeleské filharmonie pro novou hudbu. Za svůj Druhý koncert pro orchestr, zkomponovaný u příležitosti zahajovací sezóny Losangeleské filharmonie v nové koncertní síni Walta Disneyho, získal v roce 2005 Pulitzerovu cenu. V první větě koncertu vzdává skladatel hudební poctu svým významným přátelům. Podobně jako Bach používal hudební motto B-A-C-H, transkribuje Stucky podle předem určeného klíče do not iniciály Losangeleské filharmonie (LAP = A-A-H) a jména významných osobností spjatých s orchestrem: tehdejšího uměleckého šéfa orchestru Esy-Pekky Salonena (Esa-Pekka = Es-A-H-E-D-D-A, resp. EPS = E-H-Es), legendárních ředitelů Ernsta Fleischmanna a Deborah Bordové, architekta Franka Gehryho ad. Všechna témata zazní v první větě

také současně jako quodlibet v podobě žesťové fanfáry. Mistry prosvítá vliv díla Lutoslawského, jehož je Stucky uznávaným znalcem.

Dirigent, skladatel, aranžér a klavírista **JAN KUČERA** využívá od roku 2002 příležitostí, které mu v Symfonickém orchestru Českého rozhlasu jako svému asistentovi nabízel šéfdirigent Vladimír Válek, pod jehož vedením absolvoval v roce 2006 na pražské HAMU. S předními českými orchestry natočil nebo veřejně realizoval na padesát symfonických děl soudobých autorů. S Dětskou operou Praha natočil a následně řídil v pařížské Opéra Bastille Krásova Brundibára. Ve spolupráci s tanečním souborem Compagnie Marie Chouinard provedl v roce 2007 v pražské O2 areně Stravinského Svěcení jara. V téže době získal v dirigentské soutěži Pražského jara čestné uznání a úspěšně vystoupil se SOČRem ve vídeňském Musikvereinu a na japonském turné. Od dubna 2008 je dirigentem Symfonického orchestru Českého rozhlasu.

KAREL KOŠÁREK vystudoval konzervatoř v Kroměříži a Akademii múzických umění v Praze. Svá studia zakončil v americkém Dallasu, kde získal diplom Artist Certificate a titul Master in Music. Je laureátem Mezinárodní klavírní soutěže Waltera W. Naumburga v New Yorku (1997). Jeho mezinárodní umělecké aktivity dokumentují recitály v New Yorku, Dallasu, Calgary, Tel Avivu, Petrohradu a Bangkoku, stejně jako koncertní vystoupení v Evropě a Japonsku. Pravidelně spolupracuje s mezzosopranistkou Magdalenou Koženou. Doprovázel ji na koncertech v České republice, Hamburku, Vídni, Paříži, při jejím americkém debutu v Lincolnově centru i během jejího japonského a amerického turné. Jeho diskografie zahrnuje vedle sólových nahrávek CD s Pražskou komorní filharmonií, Českou filharmonií řízenou Christopherem Hoghwoodem nebo písňový recitál s Romanem Janálem.

FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ byla založena v roce 1978 pod názvem Operní orchestr města Hradec Králové, o rok později bylo těleso přejmenováno na Symfonický orchestr Hradec Králové, v roce 1987 na Státní symfonický orchestr Hradec Králové. Od vzniku České republiky (1. 1. 1993) nese orchestr název Filharmonie Hradec Králové, vyjadřující historickou kontinuitu sahající přes Filharmonii Sokola v Hradci Králové až k Filharmonické jednotě činné ve městě od roku 1887. Období největšího uměleckého rozkvětu tělesa je spojeno se jménem prof. Františka Vajnara. Současným šéfdirigentem FHK je Ondřej Kukul, hlavním dirigentem Andreas Sebastian Weiser. FHK účinkovala v Belgii, Francii, Itálii, Německu, Nizozemí, Polsku, Rakousku, Španělsku a Švýcarsku. Dosaženou interpretační kvalitou orchestru dokumentují CD nahrávky pro tuzemské i zahraniční společnosti nebo Český rozhlas. Od roku 2005 je Filharmonie Hradec Králové pořadatelkou festivalu Hudební fórum Hradec Králové.

Charles WUORINEN

Josquiniana (2002)

1. Helas madame
2. Faulte d'argent
3. Cela sans plus
4. Comment peult
5. Vive le Roy
6. El Grillo ('Josquin d'Ascanio')

Brett DEAN

Carlo, hudba pro smyčce a sampler (1997)

přestávka

Aaron Jay KERNIS

Musica celestis pro smyčce

(původně Smyčcový kvartet č. 1 – „Musica celestis“, 2. věta), (1990)

Aaron Jay KERNIS

Smyčcový kvartet č. 2 – „Musica instrumentalis“

(1997, Pulitzerova cena 1998), (výběr)

1. Overture (Prelude – Air – Corrente – Stretto – Canzonetta – Musette – Canzonetta Piccolo – Ritornelli Diversi con Variazioni)

Aaron Jay KERNIS

Sarabanda in memoriam pro smyčce

(původně Smyčcový kvartet č. 2 – „Musica instrumentalis“, 2. věta), (1997, arr. 2003)

Český komorní orchestr

Vlachovo kvarteto Praha

Jana Vlachová housle

Karel Stadtherr housle

Georg Haag viola

Mikael Ericsson violoncello

Petr Wajsar sampler

Andreas Sebastian Weiser dirigent

Andreas Sebastian Weiser

Vlachovo kvarteto Praha

Český komorní orchestr

CHARLES WUORINEN (1938) se stal v roce 1970 nejmladším držitelem Pulitzerovy ceny. U příležitosti skladatelových sedmdesátin vydaná Josquiniana ukazuje nezákladnou stranu skladatelova hudebního jazyka. Jde o soubor šesti světských skladeb (některých zřejmě instrumentálních, jiných vokálních) spojovaných se jménem Josquina Desprez, tvůrce patřícího ke generaci frankoflámských skladatelů narozených kolem roku 1450. Některé ze tří až pětihlasých originálů (např. El Grillo) upravil Wuorinen pro obsazení smyčcového kvarteta a zařadil do svého cyklu navzdory tomu, že Josquinovo autorství nelze prokázat. Wuorinenova Josquiniana se nese v duchu přehledné, světlé hudby renesančního velikána, který se vedle svého současníka a mistra bolestných stavů Pierra de la Rue vyjímá jako Dürer vedle Grünewalda.

Australan **BRETT DEAN** (1961) působil více než patnáct let jako hráč na violu v orchestru Berlínských filharmoniků. Jako skladatel byl v roce 2009 poctěn udělením Grawemeyerovy ceny. Titul skladby Carlo odkazuje na Carla Gesualda, astmatického knížete z Venosy a geniálního skladatele, který rozvířil v roce 1590 italské společenské vody vraždou své choti Marie d' Avalos a jejího milence Fabricia Caraffy, vévody z Andrie. Skoro se zdá, jakoby existovala přímá spojitost mezi tragickými událostmi (pocitu viny se Gesualdo nezbavil ani po osvobuzujícím rozsudku) a skladatelovým nutkavým využíváním hudebních protikladů – tonálních trojzvuků a chromatických spojů, jimž odpovídají v textových předlohách spojení typu bolestná radost, sladká bolest apod. Dean ve skladbě využívá digitalizované vzorky zvuků (samplý) z Gesualdových madrigalů Moro, lasso, al mio duolo a Tu piangi, o Fillmia a druhého Responsoria pro Svatý týden. Manýristické vyjadřovací prostředky se tak prolínají s hudebním jazykem 20. století. Na cestě mezi oběma časovými pásmy se původní motivy zmenšují, až se šeptem vyslovovaná slova proměňují v rozčilené dýchání. Dosažené dramatické napětí se stává ozvěnou osudné neapolské noci.

AARON JAY KERNIS (1960) získal Pulitzerovu cenu (1998) i Grawemeyerovu cenu (2002) jako nejmladší skladatel v dějinách jejich udílení. Druhá věta jeho Smyčcového kvartetu č. 1, v úpravě pro smyčce nazvaná shodně jako celý kvartet „Musica celestis“, je navzdory svému romantickému ladění inspirována učením Hildegardy z Bingen (1098-1179). Hudba v dnešním slova smyslu, tedy nástrojová hudba a zpěv, byla až třetím patrem středověké hudební teorie, po kosmologické musice mundané (která byla propojena s hudbou andělskou, tj. celestis) a musice humaně (duchovní harmonii). Spekulativní metafyzika, rozumějící poznání jako poznání nadsmyslového, prostupuje i Hildegardino pojetí, které v hudbě spatřuje jak obdivuhodnou symfonii, již andělé velebí Boha, tak naše spojení s harmonií nebe a dokonalé propojení duše a těla.

Podtitulem Pulitzerovou cenou vyznamenaného Smyčcového kvartetu č. 2 – „Musica instrumentalis“ jsou míněny renesanční a barokní soubory převážně tanečních vět, konkrétně suity Bachovy a skladby ze sbírky Fitzwilliam Virginal Book. Druhou větu trívětého Smyčcového kvartetu č. 2, v originále nazvanou Sarabande Double, Sarabande Simple, upravil Kernis pro smyčcový orchestr a učinil z ní Sarabandu na paměť obětí 11. září 2001 a Bette Snappové.

ANDREAS SEBASTIAN WEISER, finalista Mezinárodní dirigentské soutěže Artura Toscaniniho v Itálii, studoval na základě stipendia DAAD také u Václava Neumanna a byl druhým dirigentem Symfonického orchestru Československého rozhlasu. V roce 1990 si jej Jenší filharmonici zvolili svým šéfdirigentem a stal se tak nejmladším hudebním ředitelem v Německu. V roce 1993 narychlo zaskočil za Semjona Byčkova, načež následovala další pozvání k Symfonickému orchestru Bavorského rozhlasu, k Mnichovskému rozhlasovému orchestru a k orchestru Bach Collegium München. Pravidelně spolupracuje jako asistent s Lorinem Maazelem, opakovaně účinkoval s Mstislavem Rostropovičem. Dirigoval mj. Bamberské symfoniky, Symfonický orchestr Středoněmeckého rozhlasu v Lipsku, Stuttgartské filharmoniky, Lucernský symfonický orchestr ad. Je hlavním dirigentem Filharmonie Hradec Králové a dirigentem Českého komorního orchestru.

VLACHOVO KVARTETO PRAHA se hlásí k uměleckému odkazu houslisty, dirigenta a pedagoga Josefa Vlacha, primária Vlachova kvarteta. Tato výjimečná osobnost stála v roce 1982 také u zrodu Nového Vlachova kvarteta a měla rozhodující vliv na jeho umělecký růst. V roce 1985 získalo kvarteto laureátský titul na soutěži v anglickém Portsmouthu. Pro firmu NAXOS Vlachovo kvarteto Praha realizovalo nahrávku kompletního komorního díla Antonína Dvořáka. Za dvojalbum Esquisses Hébraïques s klarinetistou Dieterem Klöckerem získalo Preis der Deutschen Schallplattenkritik 2000. Vlachovo kvarteto Praha koncertuje v celé Evropě, ale i v USA, Kanadě, Japonsku a na Novém Zélandu.

ČESKÝ KOMORNÍ ORCHESTR je nástupcem orchestru stejného jména, založeného roku 1946 dirigentem Václavem Talichem. První houslista tehdejšího orchestru, Talichův žák a spolupracovník, primarius a zakladatel Vlachova kvarteta Josef Vlach, se po deseti letech vrátil k Talichově myšlence. V roce 1957 kolem sebe soustředil čtyřladvacet hráčů na smyčcové nástroje a stal se vedoucím orchestru, který se rychle prosadil mezi nejlepší komorní orchestry. Po Vlachově odchodu v roce 1988 se studia repertoáru vedle koncertní mistryně Jany Vlachové (dcery Josefa Vlacha) ujali dirigenti Ondřej Kukul a Andreas Sebastian Weiser. ČKO účinkuje v mnoha zemích Evropy (Německo, Švýcarsko, Belgie, Lucembursko, Francie, Španělsko, Polsko, Chorvatsko).

PONDĚLÍ 8. 11. 2010, 20.00 HOD., SÁL FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ

Arvo PÄRT

Koláž na B-A-C-H pro smyčce, hoboje, cembalo a klavír op. 13 (1964/73)

1. Toccata. Preciso
2. Sarabande. Lento
3. Ricercar. Deciso

Alfred SCHNITTKE

Concerto grosso č. 3 pro dvoje housle a komorní orchestr (1985)

1. Allegro
2. Risoluto
3. Pesante
4. Adagio
5. Moderato

foto Karel Šuster

Peter Vrabel

přestávka

Johann Sebastian BACH / Anton WEBERN

Fuga (2. Ricercata) a 6 voci z Hudební obětiny BWV 1079/5

Heiner GOEBBELS

Samplersuita ze Surrogate Cities, ansámblová verze (1994)

1. Sarabande / N-touch
2. Allemande / Les ruines
3. Courante
4. Gigue
5. Bourré / Wildcard
6. Passacaglia
7. Chaconne / Kantorloops
8. Menuett / L'ingénieur
9. Gavotte / N-touch remix
10. Air / Compressionen

David Pokorný

Eduard Bayer

Orchestr Berg

David Pokorný housle

Eduard Bayer housle

Kamila Kozáková hoboje

Monika Knoblochová cembalo, sampler

Michal Nejtek klavír

Peter Vrabel dirigent

Orchestr Berg

Bachovské koláže tvoří v tvůrčím vývoji **ARVO PÁRTA** (1935) most mezi skladatelovými eklektickými (byť seriálními) začátky a díly z 80. a 90. let 20. století zrcadlícími skladatelovo duchovní znovuzrození. V první větě Koláže na B-A-C-H se za nepřetržitého pohybu zvolna přesouvá tonální těžiště z b moll do h moll. V pomalé větě je ušlechtilá melodie Bachovy Sarabandy z Anglické suity č. 6 (zde v úpravě pro hoboj s doprovodem cembala) pustošena zvukem moderního klavíru a tónovými shluky, tzv. clustery, obsahujícími všech dvanáct tónů oktávy. Disonantnost souzvuku tónů B-A-C-H je ve třetí větě nahrazena ježatostí melodického vrstvení téhož motivu, nad vším však z vítězí jasný akord D dur.

Současná přítomnost různých hudebních jazyků a časoprostorů je základem polystylistické metody **ALFREDA SCHNITTKEHO** (1934-1998). Schnittkeho „stylistická modulace“ označuje výběr jednotlivých skladebných prvků ze slovníků minulých epoch, které skrze přenesení do nového kontextu poukazují na cosi jiného, ještě málo prozkoumaného. Z nově získaného přídomku, který se stává důležitějším než samotný předmět, pak plyne i estetické působení. Ve svém Concertu grossu č. 3 připomíná Schnittke prostřednictvím citátů pět skladatelů, jejichž výročí narození připadlo na rok 1985: H. Schütze, J. S. Bacha, G. F. Händela, D. Scarlattiho a A. Berga. Jak poznamenal skladatel: dílo začíná „neoklasicky, po několika minutách ale muzeum exploduje a my stojíme na zlomcích minulosti před nebezpečnou a nejistou budoucností“.

Hudební obětinu **JOHANNA SEBASTIANA BACHA** (1685-1750), sbírku kontrapunktických vět založených na tématu pruského krále a flétnisty Bedřicha Velikého, završuje šestihlasý ricercar, snad nejdokonalejší Bachova fuga vůbec. Mimo triové sonáty Bach v Hudební obětině nepředepsal nástrojové obsazení. Odkrýt motivické souvislosti finálního ricercaru se pokusil v polovině třicátých let 20. století **ANTON WEBERN** (1883-1945) instrumentací rozdělující tóny melodie mezi větší počet nástrojů, někdy dokonce barevně osamostatňující i pouhý jediný tón melodického článku. Tuto techniku tzv. Klangfarbenmelodie, otevírající cestu k jemně diferencované nekonvenční zvukovosti, představil poprvé v roce 1919 Webernův učitel Arnold Schönberg.

Devadesátiminutový cyklus orchestrálních skladeb nazvaný podle knihy Huga Hamiltona *Surrogate Cities* je realistickým a navzdory všem protikladům nakonec pozitivním hudebním vyobrazením moderních velkoměst, v nichž je minulost nepřetržitě překrývána současností. **HEINER GOEBBELS** (1952) v tomto díle rozšiřuje orchestrální aparát o sampler, tj. zařízení schopné reprodukovat předem nahraný audiosignál převedený do hudebních vzorků (samplerů). Díky tomu slyšíme zvuky Berlína, New Yorku, Tokia, Lyonu, Petrohradu a dalších měst, včetně zapomenuté historické vrstvy, jakou představuje zpěv židovského kantora z 20. a 30. let minulého století (viz Chaconnu). V Allemandě pak lze objevit citát ze Scarlattiho. V ansámblové verzi Samplersuity skladatel zmenšil obsazení

orchestru na dvě desítky elektricky zesílovaných nástrojů. Technika samplování přenesená i na práci se vzorky různých hudebních stylů a slohů se zde mísí s formou barokní suity tvořené sledem převážně tanečních vět.

PETER VRÁBEL je slovenský dirigent působící v Praze, šéfdirigent Orchestru Berg. Je neúnavným a originálním propagátorem nové hudby, aktivně spolupracuje se soudobou českou skladatelskou špičkou a prostřednictvím nejrůznějších projektů vytváří inspirativní tvůrčí prostor pro vynikající umělce mladé generace. Přestože se zaměřuje na novou hudbu, koncerty doplňuje hudbou starších období, takže se v této souvislosti zabývá i dobovou interpretací. Je držitelem Ceny Gideona Kleina. V roce 2010 získal od České hudební rady (sekce Mezinárodní hudební rady při UNESCO) ocenění za zásluhy o kvalitu a šíření české hudby.

DAVID POKORNÝ se po nástupu na Pražskou konzervatoř stal absolutním vítězem soutěže Prague Junior Note. V roce 2000 zvítězil v rozhlasové soutěži Concertino Praga. O rok později zvítězil v Houslové soutěži Josefa Muziky v Nové Pace a obdržel 3. cenu na Kociánově houslové soutěži. V roce 2003 zvítězil v Soutěžní přehlídce konzervatořů v Teplicích. Svě umění zdokonalil na mistrovských kurzech u profesorů Andráse Kisse, Stephena Shipse, Semyona Yarosheviche, Charlese Avshariana, Bohumila Kotmela a Jana Taliacha. Nahrává pro Český rozhlas a je pravidelně zván na festivaly doma i v zahraničí. V současné době působí jako vedoucí skupiny 2. houslí Symfonického orchestru Českého rozhlasu a jako koncertní mistr Orchestru Berg.

EDUARD BAYER byl po absolutoriu Pražské konzervatoře přijat na Pařížskou konzervatoř, kde v roce 2007 dokončil studium Cycle de perfectionnement. Od roku 2009 studuje na Hochschule für Musik und Tanz Köln. Je absolutním vítězem Houslové soutěže Josefa Muziky (2002), držitelem 2. ceny a titulu nejlepšího českého účastníka Kociánovy houslové soutěže (2002), Hironaka Heisuke Award z Takasaki International Art Competition (2001) a 1. ceny ze Soutěžní přehlídky konzervatořů (2003). Koncertoval jako sólista v řadě evropských zemí, Japonsku a USA. Kompletně provedl sonáty pro sólové housle Ysaÿe. Hraje na nástroj Giuseppea Guarneriho z roku 1700, jenž mu byl zapůjčen ze státní sbírky.

ORCHESTR BERG je mladé těleso, které přináší svěží vítr na českou hudební scénu – uvádí divácky atraktivní a inovátorské projekty, které kladou důraz především na současnou hudbu a hudbu 20. století. Tu kombinuje například s divadlem, filmem, baletem, pantomimou, videoartem, výtvarným uměním apod., vystupuje často mimo tradiční sály. Pravidelně objednává nová díla u českých skladatelů především mladé generace. V současné době má na svém kontě již desítky světových premiér, ale také mnoho českých premiér vynikajících světových autorů. Orchester Berg založil v roce 1995 dirigent Peter Vrábek, který je dodnes jeho uměleckým vedoucím.

STŘEDA 10. 11. 2010, 20.00 HOD., SÁL FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ

Michael NYMAN

Trysting Fields (from Drowning by Numbers),
(Dostaveníčko z Topení po číslech), verze pro smyčce (1992)

Wolfgang Amadeus MOZART

Koncertantní symfonie pro housle, violu a orchestr Es dur K.364

1. Allegro maestoso
2. Andante
3. Presto

přestávka

Lera AUERBACHOVÁ

Dialogy se Stabat Mater pro housle, violu, vibrafon
a smyčcový orchestr podle Stabat Mater Giovanniho
Battisty Pergolesiho (2005)

1. Moderato
2. Andante nostalgico
3. Allegro molto
4. Andante
5. Drammatico
6. Agitato
7. Moderato
8. Presto assai

Komorní filharmonie Pardubice

Gabriela Demeterová housle

Karel Untermüller viola

Lukáš Tvrdý vibrafon

Marko Ivanović dirigent

Marko Ivanović

Gabriela Demeterová

Karel Untermüller

Komorní filharmonie Pardubice

MICHAEL NYMAN (1944), proslavený hudbou k filmům Skladatelova smlouva a Piano, dostal při zakázce na hudbu k filmu Topení po číslech zadání, že všechna hudební materiálu musí být odvozen z Mozartovy Koncertantní symfonie Es dur K. 364. Volnou větou z této skladby v její originální podobě totiž režisér Peter Greenaway ve filmu uctívá smrt tří manželů postupně utopených třemi ženami stejného jména. Cagem a minimalismem ovlivněný Nyman neslyší hudbu lineárně – atomizuje ji na zvukové útržky drobných frází. Nejvíce těchto detailů, resp. kousíčků absolutní geniality nachází Nyman u Mozarta. V Trysting Fields (Dostaveníčku – myšleno první oběti s vražedkyní) si Nyman přisvojuje typický prvek Mozartovy volné větě – sestupný melodický průtah. Jeho trojí opakování podle skladatele možná připomíná tři hrdinky filmu.

Koncertantní symfonie, prodlužující život tradici barokního concerta grossa v době nástupu sonátových forem, byla ve svém počátku svázána spíše než s dramatickým projevem s galantním stylem. Dosvědčuje to fakt, že mezi pěti sty známými díly tohoto druhu jsou pouze dvě v mollové tónině. O vážných ambicích Koncertantní symfonie pro housle, violu a orchestr K.364 **WOLFGANGA AMADEA MOZARTA** (1756-1791) vypovídá již výběr okázale slavnostní tóniny Es dur. Instrumentační zvláštnost v ní představuje nepřetržitě dělení viol, čímž smyčce získávají hlubší, plnější a lehce zastřený odstín. Naopak sólové viole propůjčuje zvukovou brilanci Mozartem předepsaná scordatura, přeladění strun o půltón výš. Zvýšení napětí strun vede k pronikavějšímu a světlejšímu zvuku, který zajišťuje jeho čitelnější oddělení od orchestru a zároveň lepší pojení s hlasem sólových houslí. Srdcem skladby je elegické Andante c moll, ve kterém se Mozart dostal daleko za hranice dobového cítění.

Kořeny stylu, pro který hudební historiografie postupně vynalezla termíny klasický, vídeňský klasikový, vídeňská klasika a nově i první vídeňská moderna, tkví hluboko v baroku. Jeden z těchto kořenů představuje lavina tisků a opisů Stabat Mater od Giovannioho Battisty Pergolesiho (1710-1736) šířící ve 40. letech 18. století znaky slohové proměny – příznávky, synkopy a trioly. Dialogy se Stabat Mater Pergolesiho od **LERY AUERBACHOVÉ** (1973) představují přepis Pergolesiho ideální chrámové hudby do formy čisté instrumentálního koncerta grossa, založené na kontrastu malé skupiny nástrojů a velkého souboru. Ve svém novém pohledu na starý objekt Auerbachová nehledá ani tak rozdíly v estetickém vnímání mezi 18. a 21. stoletím, jako spíše shody. Nechává otevřené, který z probíhajících dialogů – mezi matkou a dítětem, počátkem a koncem, hudebníky a posluchači, soli a tutti, porozuměním a opuštěností – je nejdůležitější. Skladatelka podsouvá myšlenku, že rozdíl mezi vokální a instrumentální hudbou nebo bohoslužebným a každodenním jazykem možná není tak veliký, že i monolog je pokusem o komunikaci, dialogem s Bohem, divákem, budoucím čtenářem, druhým já, ba dokonce, že pokusem o komunikaci je veškerá lidská činnost.

MARKO IVANOVIĆ studoval skladbu a dirigování na Pražské konzervatoři a na Akademii múzických umění v Praze. Doktorandské studium ukončil v roce 2008. Jeho kompozice zazněly na řadě festivalů a některé byly natočeny rozhlasem. Uplatňuje se i v oblasti divadelní, rozhlasové a filmové hudby. Je laureátem Mezinárodní dirigentské soutěže Grzegorze Fitelberga. V letech 2006-2010 se původní externí spolupráce s pražským Národním divadlem (Glass: Kráska a zvíře, Nyman: Man and Boy: Dada aj.) rozvinula do stálého dirigentského angažmá (Březina: Zítra se bude, Šlitr/Suchy: Dobře placená procházka). Pro jazzovou operu Dobře placená procházka v režii Miloše Formana vytvořil novou instrumentaci. Od roku 2009 je šéfdirigentem Komorní filharmonie Pardubice.

GABRIELA DEMETEROVÁ vystudovala Pražskou konzervatoř a Akademii múzických umění v Praze. V roce 2000 ukončila dvouleté postgraduální studium na Královské hudební akademii v Dánsku. Je laureátkou houslové soutěže Pražského jara a absolutní vítězkou Menuhinovy soutěže určené houslistům do 22 let. Řadu let se věnuje studiu barokní hudby a její interpretaci na moderním nástroji s použitím dobových prvků. U firmy Supraphon vydala mj. kompletní nahrávky Růžencových sonát od H. I. F. Bibera, Bachových sonát pro housle a cembalo a Mozartových sonát pro klavír a housle. Koncertuje v Evropě, USA, Jižní Americe i Japonsku. Je zakladatelkou festivalu Barokní perly Gabriely Demeterové a souboru Collegium Gabriely Demeterové. Hraje na housle z dílny italského mistra Giuseppe Roccy z roku 1855 a Kašpara Strnada z roku 1795. Tento vzácný nástroj má zapůjčený ze sbírky hudebních nástrojů Národního muzea.

KAREL UNTERMÜLLER je absolventem Pražské konzervatoře a HAMU v Praze. Významná je jeho spolupráce s houslistou Josefem Sukem. S ním a dalšími vynikajícími českými instrumentalisty (Jiřím Bártou, Pavlem Šporcem a Janem Simonem) natočil tři CD s komorními skladbami Antonína Dvořáka a Josefa Suka a vystupoval na mnoha koncertech a také na festivalu Pražské jaro. Je členem Heroldova kvarteta, se kterým koncertoval v mnoha zemích Evropy, v Japonsku, Austrálii, Brazílii a na Havajských ostrovech. Často je zván ke spolupráci s jinými komorními soubory jako host, např. s Wihanovým kvartetem, Stamicovým kvartetem a Kvartetem Pavla Haase. Pedagogicky působí na Konzervatoři v Teplicích.

KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE patří mezi špičkové české orchestry haydnovsko-mozartovského typu. Jejím prvním šéfdirigentem byl Libor Pešek, pod jehož vedením orchestr získal pozoruhodnou uměleckou úroveň. Komorní filharmonie Pardubice se pravidelně účastní nejvýznamnějších festivalů v České republice (včetně Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro), koncertovala v nejprestižnějších sálech Amsterdamu, Salcburku, Vídně, Mnichova, Basileje a Barcelony, v Japonsku a USA. Na svém kontě má desítky nahrávek pro domácí i zahraniční hudební vydavatelství. Od srpna 2009 je šéfdirigentem orchestru Marko Ivanović.

Víte, co v sobě
ukrývá Vaše **televize?**

D-Dur
ČESKÝ ROZHLAS

Klasická hudba v nejvyšší kvalitě přes DVB-T

Klasická hudba v nejvyšší kvalitě 24 hodin denně

Stanice nejen pro „vážné zájemce o vážnou hudbu“, ale i pro ty, kteří potřebují klasickou hudbu jako příjemného společníka k práci a odpočinku.

Nejkrásnější díla hudební literatury se opakují v rámci vysílání tak, aby pokaždé zazněla v jiném čase.

Do programu jsou zařazovány ty nejlepší nahrávky z rozsáhlého archivu Českého rozhlasu.

Stanice vysílá digitálně na internetu, v kabelových sítích a v systémech DVB-T a DVB-S.

Co jinde nenajdete:

Služby webu – multimediální přenosy koncertů, hudební nahrávky klasické hudby volně ke stažení, diskuse o nahrávkách, encyklopedická data ke skladatelům.

d-dur.rozhlas.cz

13
čísel zdarma

Sleva 25%

na roční předplatné
Týdeníku Rozhlas

Akce platí
do 30. 11. 2010

Více na:
www.tydenikrozhlas.cz

TÝDENÍK ROZHLAS

Valérie Zawadská
Ráda se lidem
dívám do očí

ČESKÝ ROZHLAS

Návštěva ..... neděle 17:10 - 18:00 hod.
nevšední setkání s nevšedními lidmi - portréty
zajímavých osobností

Letokruhy kraje ..... neděle 19:30 - 20:00 hod.
představujeme historii, současnost a zajímavá místa
našeho kraje

Salón čas ..... neděle 20:10 - 21:00 hod.
z rozhlasového archivu vybíráme unikátní dokumenty,
rozhlasová pásma a rozhovory

Pódia východních Čech . . sobota 20:10 - 21:00 hod.
neopakovatelná atmosféra živých koncertů a festivalů
z našeho kraje - jazz, folk, pop, rock i klasická hudba

Zpravodajský pořad **Minuty regionu**
Každý všední den aktuální informace
z Královéhradeckého a Pardubického kraje
politika - kultura - krimi ... jsme tam, kde se něco děje!

regionální televize
RTA
VÝCHODNÍ ČECHY

Vysíláme na sdílených kmitočtech s TV Prima - každý všední den 17:40 - 18:00hod.

